

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M 10693 : 1-13.

G. 814.

S k å n e.

Albo hd.

Mellby sn.

Kivik.

Skåne

Albo hä.

Mellby sn.

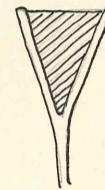
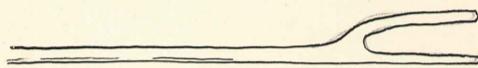
Kivik

Anton Mattson, f. 69 i Kivik, meddelar.

Kungagaveläg
Vid Kiviks stenskeppen gammal vattenkvarn. Där sågades

ekvirke till båtar. Det var blekingar, som kommo hit och byggde.

De "masade" borden vid öppen eld, som de fläktade med en
på
fläkt av trä med tyg och formade med ett redskap.

"Adelig Öfning"

(Se Åke Ralams X:e Tom, skeppsbyggeripl.)

"Körbåten" är namnet på en mindre "hommeega".

Bättyp.

efters
"Köra laxöring". Man lägger näten i ordning i båten med

Pulsnings.

"flärna" akterut och stenen förut och lägger raskt och tyst
i höge uter
från stranden och parallellt med denna. Sedan "slår" (pulsar)
mellan stränder & näten
man utifrån med örorna och vittjar på *stur* invügen och lägger sedan
ut igen. Här till användes "körbåten".

Älfisket, hommefisket, är huvudfisket, för vilket betalas Älfiske.
arrende.

Mattson hade fiske vid Karakås. För detta betalade 4 man
1000 kr. -- 18 hommor pr. man.

Förr skulle även klockaren ha sill och äl. I stället skulle
han bjuda på ett ankare Rörumsöl. Denna "klockareäl" är numera
förvandlad till en tribut av 9 kr. pr. man till klockaren.

Kiviks fiskeläge hade 3 à 400 innehållare, alla fiskare -- Organisation.
inga bönder.

Det fanns kapell i gamla tider (på lybeckarnas tid). Ruinen
stod kvar ännu i början av 20-talet. Klockan skulle ha sänkts i
den tilla uppges Cappelin
sjön, men Gappelin påstår, att den hänger i Mellby kyrka. *Hat fört
användt att hänga klockan innan hornt. Slänge do: cd stapel vid gataa.*
En del av norra Kivik hör till Vitaby, det övriga till Mell-
by. *Mellansta delen har tillhört Kristineleens fideikommis*.

Skolan sköttes av en gammal fiskare. Han fick ingen betalning -- "en 25-Öring till tobak skickade mor". "Vi lärde ABC
och lillkatekesen -- när vi kom till längförklaringen, ville
han inte vara med längre."

Småskolan flyttade i stugorna. Därpå gick man i storskolan.

Småskolläraren hette Anders Vendel.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

1865 byggdes missionshuset i full enighet med socknens kyrkoherde.

"Krued" = krogen. Där såldes brännvin, och gubbarna brukade sitta där.

"En stark gubbe höll vad med farfar, att han skulle bära honom och en till i "krammbyr". "

Fiskarna varo indelade i kamratlag.

"Vårdagskamraterna" varo: 1)"Grekerna", 2)"Jonarna", 3)"Blegarna", Thorarna 4)"Hallarna", 5)"Fvillingarna", 6)"Kapplarna" - - möjl. flera. Prästarna (jämte) av sin släkt var en präst. Gif An- dersson Njällby-

Dessa lag varo båttag om genomsnittligt 4 à 6 man med 1 à 2 båtar. De höllo ihop om vårarna med sillgarn och torskkrok. De började i april. Oftast i början ^{fåters fiske} fastsättning - - sedan längre fram på sommaren vrakfiske.

"Höstkamraterna" varo: 1)^{Krivarna}"Kryvarebon", (söder om Stenshuvud - norrut), 2)"Hellvigarna", 3)"Karakåsarna", 4)"Kvasarna"; 5) "Engakåsarna", 6)"Skinkekarra" (danskarna kalla den Skidenkas- (Kåse?) se), 7)"Kyveshamn" (Hamnarna), 8)"Tittudarna". ^{efters ålfiskarna i den borter.} Dessa varo Kiviksfiskarna.

Sedan komma "Vitemöllarna": 9)"Myllingarna", 10)"Skomagarna", 11)"Stenörarna", 12)"Lövdalarna", X 13)"Killehusalenningen", 14) "Englabons", "Englarna".

^{a)}
Sedan kommer "Knäbäcklenningen".

Höstkamraterna varo ålfiskare. De varo 4 à 6 på hommebåtarna.

Fastlagsmåndag bestämdes fiskeplatsen för sillagarn. En för varje lag skulle dra lott. Lotterna kallades "tojasedlar" (obs. "Kivikssnack" av Cappelin). "Toj" = ^{ut anken (krabben) med upp till vattenytan} en kubb på garnet, som är fört ^{sättes} ^{det var tajta (ordet = upp o föremånen i tävl = tygel)} ankrad med en krabbe.

Så dracks där brännvin och öl (tobaksbussarna i Sigtunnan) ^{Fästebänk på bordet}.

Man valde också älderman. Han var stämningsman och hamnuppsyningsman samt var förpliktad att hysa främlingar. Han hade en pojke, som gick och blåste i horn. Det brukas ännu vid auktion, stämmor etc. Om någon vill ha något "utröttat med hornblåsning", får han erlägga avgift till den, som har hornet.

^{Avrundat förf} "Homständen" ^{för} ålfisket, gjordes upp med Egaren - - staddes Ålfisket.

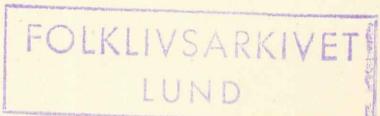
på 1 eller 5 år. ^{obetalda landgillor med ål landgiller ål tidsvis} ^{Especiellt ålfiskar engelium + diverse betalda malva ålfangsttu i prongas} Kara kås ^{1800 Kr} Den ålabod, som Mattson kom till i sin ungdom vid Karakås, (Norrala) ^{Karakås} var inbyggd av sten i backen. Framgavel av trä. Halmtak. Stam- kisen ca varma i stenstranden där båten kroddes in öläg skyddad

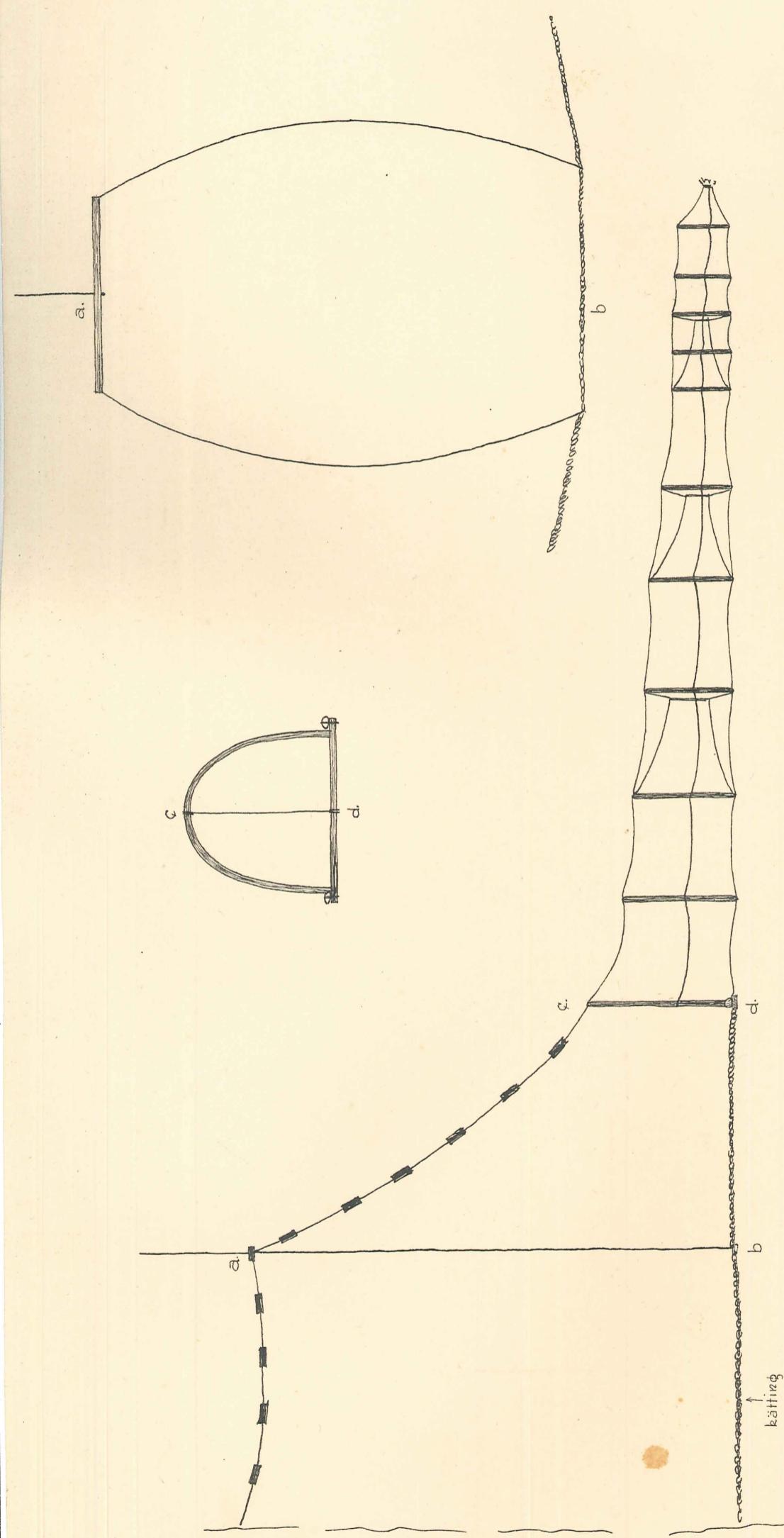
10693:3

g 814

Forts. Kivik.

pat jordgolv. Hård mitt på golvet. Inget rökhål i taket; Litet
hål i gaveln. 4 sängar; bord längst in vid kortväggen.

Stackarmen = 6 famnar
Långarmen = 40 "

Ålhomma.

Skala 1/50.

Uppmätn. E. Behmer, Utritn. K. Sjödén.

M 10693:5

G 814

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Skåne

Albø hd

Mellby sn

Kivik

153. L. ap.

Honma.

Kaloje honnunsa

E. K-n. 1932.

G. 81441

FOLKLIVSARKIVET

HUND

N 10693:6

g 814

Skåne

Albo hd

Mellby sn

Kivik

153. L. a.m.

2

Hommor torkas.

E. K-n. 1932.

G. 814:2

M 10693 : 7

g 814

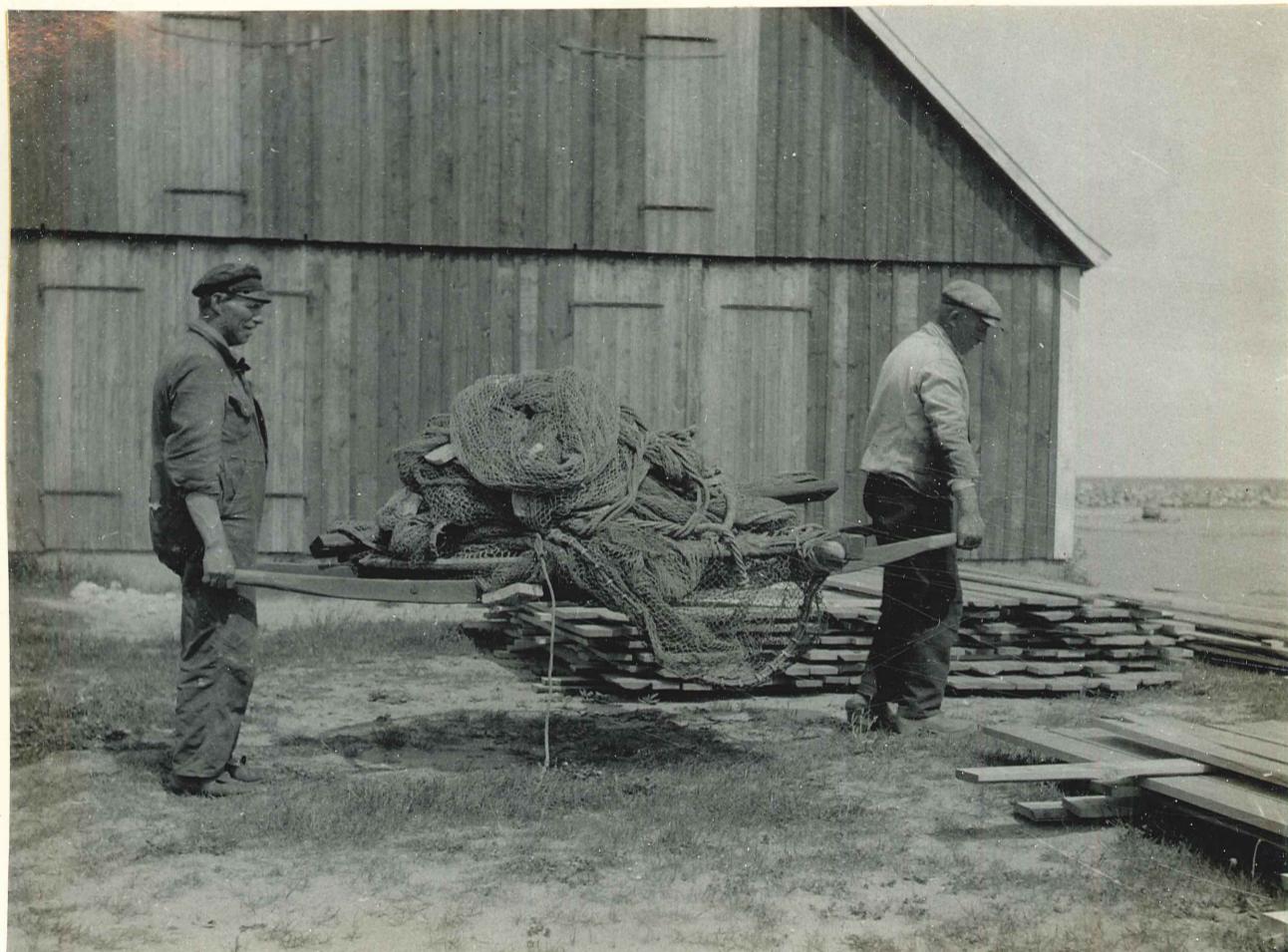
FOLKLIVSARKIVET
LUND

Skåne

Albo hä

Mellby sn

Kivik

153. M.k.

3

Hummor bäras till sjön.

E. K-n. 1932.

G.814*3

M 10693:8

G 814

Skåne

Albo hä

Mellby sn

Kivik

153. M.j.

4

Hommor bäras till sjön.

E. K-n. 1932.

G 814:4

M 10693-9

g 814

Skåne

Albo hä

Mellby sn

Kivik

153. M.O.

5-

Näten torkas.

E. K-n. 1932.

G. 814-5

M 10693:10

g 814

Skåne
Albo hä
Mellby sn
Kivik

153. L. ar.

6.

Modärn fiskeeeka.

E. K-n. 1932.

G. 814"6

FOLKLIVSARKIVET
LUND

M 10693:11

g 814

Skåne

Albo hd

Mellby sn

Kivik

153. L. ag.

Modärn fiskeeke.

E. K-n. 1932.

G. 8147

M 10693:12

G 814

Skåne

Albo hd

Mellby sn

Kivik

153. L. an.

8

Vegetation i hagen vid "Kiviksgraven".

E. K-n. 1932.

G.814:8

M 10693-13

g 814

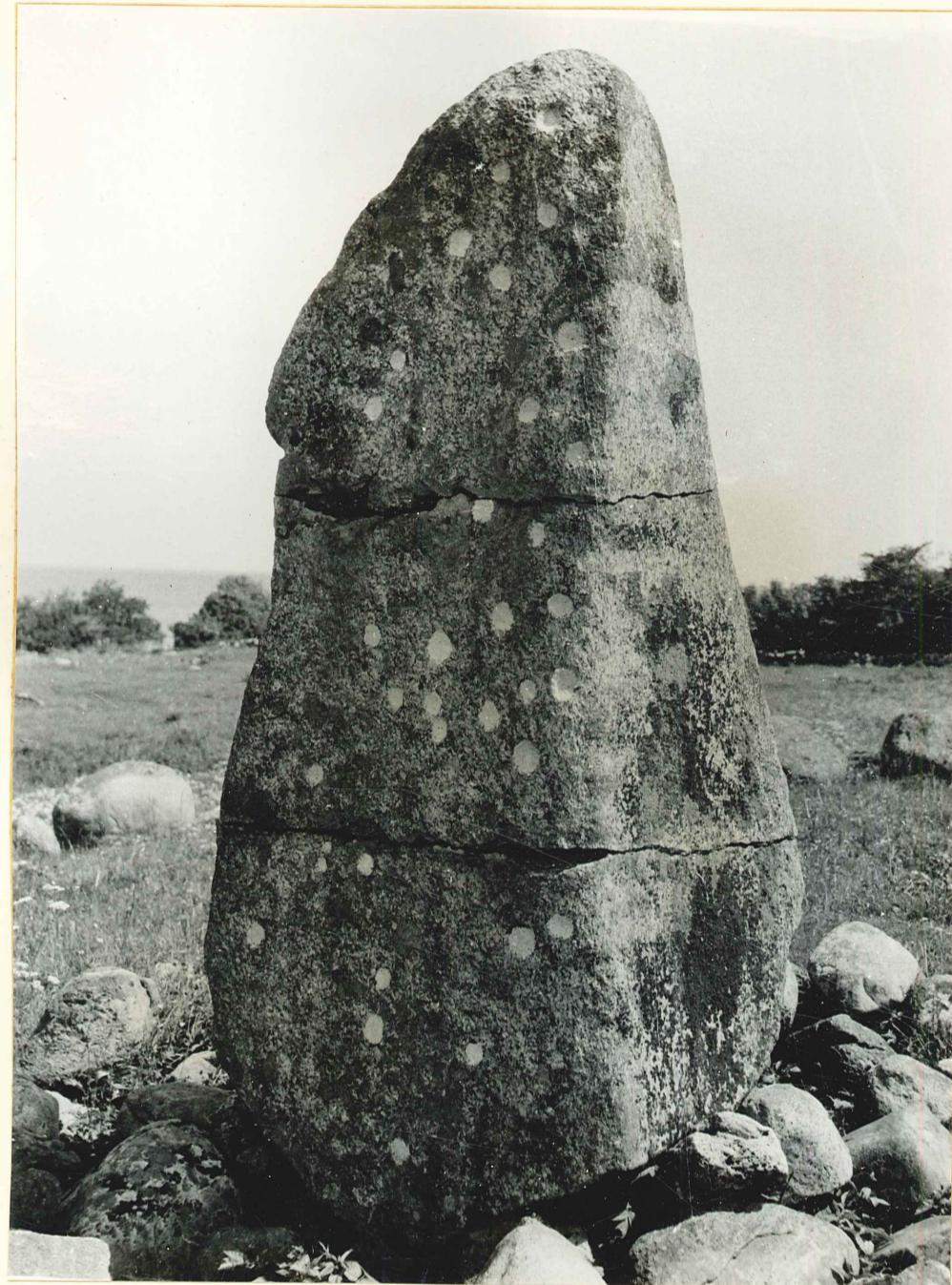
Skåne

Albo hä

Mellby sn

Kivik

J. Klein sys. 1932

153. L. ad.

9

Rest sten med skål gropar.

(Den s. k. Penningstenen)

E. K-n. 1932.

G 814-9.